

ZAŠTITA PRIRODE		
Zakonski osnov	Zakon o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016 i	
Naziv opštine/grada:	Kraljevo	
Naziv organizacije koja je prikupljala podatke:	Centar za istraživanje biodiverziteta	
INDIKATOR 1.1. Jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu „JLS“) ima važeći program zaštite prirode koji je usvojen za period od 10 godina.	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - U posmatranoj JLS nikada nije usvojen program zaštite prirode	0	Opština od donošenja važećeg zakona nije izrađivala program zaštite prirode.
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - JLS je usvojila bar jedan program zaštite prirode u periodu 2009-2020.	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - JLS ima važeći program zaštite prirode (program je važeći u trenutku sprovođenja analize i ne ističe 2020. godine)	2	
IZNAD STANDARDA -U periodu 2009-2020. JLS je kontinuirano usvajala programe zaštite prirode (usvojen je program za period do 2019/2020. i usvojen je novi program koji važi od 2020. godine ili je započet postupak izrade programa) i program je objavljen i javno dostupan na veb sajtu JLS.	3	
INDIKATOR 1.2. JLS izrađuje izveštaje o stanju prirode na svom području.	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 1.2. JLS ne izrađuje i ne dostavlja nadležnom ministarstvu izveštaje o stanju prirode na svom području (niti jednom u periodu od 2010-2020).	0	Opština od donošenja važećeg zakona nije izrađivala izveštaje o stanju prirode.
Ispod zakonskog minimuma 1.2. JLS je izradila jedan izveštaj o stanju prirode u periodu 2010 – 2020. i dostavila izveštaj nadležnom ministarstvu.	1	
U skladu sa zakonom 1.2. JLS izrađuje izveštaje o stanju prirode (najmanje za period od 5 godina) i dostavlja izveštaje nadležnom ministarstvu.	2	
Iznad standarda 1.2. JLS redovno izrađuje izveštaje o stanju prirode i dostavlja izveštaje nadležnom ministarstvu; izveštaji su dostavljeni u roku i dostupni na veb sajtu JLS.	3	
INDIKATOR 1.3. U posmatranoj JLS upravljači zaštićenog područja III kategorije usvojili su planove upravljanja zaštićenim područjem koji obavezno sadrže: - saglasnost nadležnog organa za zaštitu životne sredine JLS; - uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode; - saglasnost nadležnog ministarstva ili organa autonomne pokrajine ako zaštićeno područje obuhvata zemljište i druge nepokretnosti u svojini Republike Srbije, odnosno autonomne pokrajine i dobra od opšteg interesa.	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 1.3. planovi upravljanja zaštićenim područjem ne postoje ili ne sadrže potrebne saglasnosti, uslove i mišljenja organa i organizacija.	0	
Ispod zakonskog minimuma 1.3. planovi su usvojeni sa zakašnjenjem do više od 1 godine.	1	Planovi upravljanja SP "Stablo hrasta lužnjaka Obrva", SP "Stari hrast u Godačici", SP "Samailski krajputaški hrastovi", SP "Stablo hrasta lužnjaka u blizini manastira Žiča" izrađeni su prema izdatim uslovima zaštite prirode i dobili su saglasnosti JLS po mišljenju ZZPS, ali su i istekli u 2019. godini. Donošenje novih planova predviđeno je u 2021. godini.
U skladu sa zakonom 1.3. planovi su usvojeni u zakonskom roku, sadrže saglasnost, uslove i mišljenja organa i organizacija.	2	
Iznad standarda 1.3. U posmatranoj JLS svi planovi su usvojeni u skladu sa zakonom, javno su dostupni i objavljeni na zvaničnom veb sajtu.	3	

INDIKATOR 1.4. Planovi iz indikatora 1.3. se ostvaruju godišnjim programima upravljanja koji imaju saglasnost nadležnog organa JLS i dostavljeni su nadležnom organu do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu. Upravljač zaštićenog područja dostavio je izveštaj o ostvarivanju godišnjeg programa za prethodnu godinu do 15. decembra tekuće godine.	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 1.4. Za planove upravljanja zaštićenim područjem nisu izrađeni godišnji programi i nadležni inspekcijiski organi ne sprovode nadzor.	0	
Ispod zakonskog minimuma 1.4. postoje godišnji programi ali nisu izrađeni blagovremeno i inspekcijiski nadzor se ne sprovodi nad svim upravljačima; nisu dostavljeni svi izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa.	1	
U skladu sa zakonom 1.4. godišnji programi su izrađeni blagovremeno i inspekcijiski nadzor se sprovodi nad svim upravljačima; izveštaja o ostvarivanju godišnjeg programa se dostavljaju na vreme ili sa malim zakašnjenjem (ne duže od 3 meseca).	2	Za SP "Stablo hrasta lužnjaka Obrva", SP "Stari hrast u Godačici", SP "Samailski krajputaški hrastovi", SP "Stablo hrasta lužnjaka u blizini manastira Žiča" godišnji programi i godišnji izveštaji podnose se prema isteklim planovima upravljanja, u rokovima predviđenim zakonom.
Iznad standarda 1.4. godišnji programi su izrađeni blagovremeno i inspekcijiski nadzor se sprovodi nad svim upravljačima; svi izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa su dostavljeni blagovremeno; godišnji programi i izveštaji su javno dostupni na veb sajtu JLS ili upravljača zaštićenog područja.	3	
INDIKATOR 1.5. % povećanja površine zaštićenih područja u JLS (ZP III kategorije u nadležnosti JLS) u odnosu na ciljeve utvrđene strateškim i planskim dokumentima JLS.	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 1.5. JLS uopšte nije predvidela proširenje zaštićenih područja; ostvarenost ciljeva je manja od 50%	0	Prostorni plan opštine navodi sedam evidentiranih stabala koja nisu stavljena pod zaštitu a poseduju kvalitete za stavljanje na listu zaštićenih dobara. Nema posebnog plana koji predviđa proglašenje ovih dobara. Za Spomenik prirode "Park u Mataruškoj banji" izrađena je i dostavljena Gradu Kraljevu studija zaštite, ali nije donet akt o proglašenju.
Ispod zakonskog minimuma 1.5. ostvareno je 50 – 80% zadatih ciljeva.	1	
U skladu sa zakonom 1.5. ostvarenost cilja je 80 - 100% u predviđenim rokovima.	2	
Iznad standarda 1.5. % povećanja zaštićenih područja je veći od zadatih ciljeva.	3	
Indikator 2.1. U postupku izrade prostornih i urbanističkih planova (od uticaja na prirodu) nadležni organ JLS je pribavio: - uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode; - mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - nadležni organ JLS nije pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS i planove detaljne regulacije/urbanističke projekte (od uticaja na prirodu); prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti nisu usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima; ograničenja propisana aktom o zaštiti nisu preneti u prostorni i/ili urbanistički plan.	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS i planove detaljne regulacije/urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) ali su uslovi istekli i/ili planovi nisu izrađeni u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su delimično usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.	1	

<p>U SKLADU SA ZAKONOM - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS, planove detaljne regulacije i urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) uslovi su važeći i plan je izrađen u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.</p>	2	<p>Uslovi zaštite prirode deo su dokumentacione osnove svih prostornih i urbanističkih planova donetih od Grada Kraljeva (svi planovi su javno dostupni na internet stranici gradske uprave) ali nisu mišljenja ugrađeni uslova u planske dokumente, što i nije zakonski uslov. Iako ne navode svi planovi zaštićena prirodna dobra, svi u tekstu upućuju na izdate uslove zaštite prirode.</p>
<p>IZNAD STANDARDA - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS, planove detaljne regulacije i urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) uslovi su važeći i plan je izrađen u skladu sa izdatim uslovima. Planovi su ažurirani u skladu sa novim saznanjima i podacima o stanju prirode i zaštićenih područja; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti se redovno ažuriraju u skladu sa izmenama planova područja posebne namene i/ili programa upravljanja zaštićenim područjima, kao i sa novim planovima i programima.</p>	3	
<p>Indikator 2.2. Važeći prostorni plan JLS: - sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima (zaštićena područja, zaštićene divlje vrste i pokretna zaštićena prirodna dokumenta) i evidentiranim prirodnim dobrima (područja, vrste i pokretna prirodna dokumenta od značaja za zaštitu, za koja nije pokrenut ili sproveden postupak zaštite); - sadrži podatke o ekološki značajnim područjima Evropske unije NATURA 2000 (posebna područja za očuvanje staništa i vrsta i područja posebne zaštite za očuvanje staništa određenih vrsta ptica, u skladu sa propisima Evropske unije o zaštiti staništa i zaštiti ptica) koji su navedeni u Uredbi o ekološkoj mreži ("Sl. glasnik RS", br. 102/2010.) - sadrži podatke o (pokretnim i nepokretnim) objektima geonasleđa; - sadrži mere i aktivnosti planirane zaštite, uređenja, korišćenja i razvoja prirodnih dobara, životne sredine, objekata geonasleđa, zaštite biodiverziteta i geodiverziteta; - sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima i područjima sa geonasleđem. - Prostorni plan JLS je ažuriran (kroz izmene i dopune) sa aktuelnim stanjem zaštićenih područja koja su proglašena nakon stupanja na snagu prostornog plana</p>	OCENA	<p>Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene</p>
<p>NEPRIHVATLJIVO - u prostornom planu JLS izostaju podaci o zaštićenim prirodnim dobrima ili su podaci netačni, nepotpuni ili zastareli; plan ne sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima;</p>	0	
<p>ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - važeći prostorni plan sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima, mere i aktivnosti planirane zaštite ali plan nije ažuriran; postoje manji propusti prilikom utvrđivanja podataka o zaštićenim dobrima;</p>	1	
<p>U SKLADU SA ZAKONOM - prostorni plan JLS je ažuriran i sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima proglašeni nakon usvajanja plana;</p>	2	<p>Plan nije ažuriran ali nije bilo novih proglašanih dobara za koje su potrebne dopune plana (osim revizije studije Parka prirode "Golija", za koji plan već pruža sve potrebne podatke), u svemu ostalom ovaj indikator ispunjen je iznad standarda zakona.</p>
<p>IZNAD STANDARDA - prostorni plan je ažuriran, sadrži sve neophodne mere i aktivnosti planirane zaštite, uređenja, korišćenja i razvoja prirodnih dobara, životne sredine, objekata geonasleđa, zaštite biodiverziteta i geodiverziteta; sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima i područjima sa geonasleđem.</p>	3	

INDIKATOR 4.1. U budžetu JLS za 2018, 2019. i 2020. godinu izdvojena su sredstva za programsku aktivnost 0003 zaštita prirode i sredstva za izradu planiranih studija zaštite i sredstva su potrošena u skladu sa namenom	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 4.1. JLS nije planirala ni trosila sredstva iz budzeta za finansiranje programa zastite u zasticenim podrucjima koja je proglasila.	0	
Ispod zakonskog minimuma 4.2. JLS je finansirala programe zastite prirode zasticenih podrucja koje je proglasila do iznosa od 50% u odnosu na plan.	1	
U skladu sa zakonom 4.3. JLS je finansirala programe zastite zasticenih podrucja koje je proglasila do iznosa od 80% u odnosu na plan.	2	
Iznad standarda 4.4. Programi zastite zasticenih podrucja koja je je proglasila JLS u potpunosti se finansiraju sredstvima iz budzeta JLS i sopstevnim sredstvima upravljaca (od naknada za koriscenje zasticenog podrucja).	3	Sredstva se namenski troše za sve spomenike prirode u nadležnosti Grada Kraljeva, izrađena je studija zaštite za SP "Park u Mataruškoj Banji", u planu je obezbeđivanje dela sredstava za Specijalni rezervat prirode "Goč - Gvozdac" (nacionalnog značaja).

Ova analiza je nastala u okviru projekta "Zeleni inkubator", koji sprovode Beogradska otvorena škola, Mladi istraživači Srbije i Inženjeri zaštite životne sredine uz finansijsku podršku Evropske unije i Fondacije Fridrih Ebert. Stavovi i mišljenja autora izneti u ovoj publikaciji ne predstavljaju zvanične stavove Evropske unije i drugih donatora za njih je isključivo odgovoran autor.